

Šolsko blagó.

Iz številkjenja. 1) Pri neki družini so 4 odrasčeni in 2 otroka. Za te je treba vsaki dan za vsakega $2\frac{1}{3}$ fl kruha in sicer tako, da se otroka štejeta za 1 odrasčenega. Koliko reži se mora dati v mlin za kruhovo moko za 10 dni, če 100 fl reži dá 75 fl čiste moke in če se za 3 fl moke potrebuje 2 fl vode za vmešenje, in če testó v peči zgubi $\frac{1}{3}$ svoje teže?

2) Sosed je kupil nova kóla ali voz za 80 gold. Ko bi bil ta voz vsake 3 leta nabarval z oljnato barvo, bi mu bil služil 30 let. Sosed pa ni storil tako, in kola so se mu že v 14 letih razsula. Koliko ima tedaj sosed zgube, ko bi ga bilo prvo barvanje 2 gold. 50 kr., vsako poznejše pa le 60 kr. stalo?

3) Neki naravoslovec je imel dva kerta zaperta. Ta dva sta pojedla v 9 dneh 341 malih in 193 večjih červov in eno miš. Koliko tega merčesa pojé 1 kert na dan, če se namesto miši šteje 20 malih červov?

4) Ko se travnik v njivo preorali, so dobili po čez 4000 červov. Koliko dni bi se bila s temi červi živila 2 kerta?

5) Navadni netopír požrè hitro enega za drugim 10 kebrov. Drugo pot potrebuje 12 srednjih metuljev. Če se netopír vsaki dan trikrat do sitega nahrani, in če vselej potrebuje po 12 kebrov ali metuljev, koliko tega merčesa prežene 10 netopirjev v pol leta?

6) Nekdo je imel zapertega jéža, in ta je pohrustal v 4 dneh 30 miši, 120 kebrov in 16 polžev. Kolikó teh živali pokončá jež v 3 letih, če se za njegovo zimsko spanje odštejejo za vsako leto 4 meseci?

7) Senica požrè na dan toliko težo gosencinih jajčic, kolikor sama tehta. Če senica le $\frac{3}{4}$ lota tehta, in če se 20.000 jajčic za 1 lot šteje, koliko teh jajčic potrebuje senica na mesec za hrano?

8) Če ena senica požrè na dan 15.000 gosencinih jajčic, od katerih bi vsakih 100 izleženih gosenc le 1 kr. škode naredile; koliko dobička daje tedaj seničino gujezdo 10 glav v 6 mesecih?

Koristne reči.

Spisal *Bogomil Terzinski.*

1. Navadna banana.

Navadna banana (*Musa paradisiaca*) ali kakor ga splošno imenujejo, „rajska smokva“, raste naravnost navpik, in se sme k najiminitnišim prikazkom v rastlinstvu prištevati. Nje sad meri v dolžini 8—9 palcev, debel je pa en palec. Po okusu je podoben suhim smokvam, in je v več ozirih posebno dobra hrana za ljudi, in v resnici je navadna banana za prebivalce vročega pojasa to, kar pri nas kruh. Osem do devet mesecev

pozneji, ko je bila mladika vsajena, začenja koristno drevo cvetje razvijati, in že v 10. — 11. mesecu, se pokaže 12 — 15 šopkov, v vsakem po 20 bananov, popolnega zrelega sadja. Sadje ljudje obirajo in oberó, potem pa drevo posekajo, ker ne more več cvetja razvijati; pusté le tiste mladike, ki iz korenin izrastejo in dve tretjini deblove višočine dosežejo. Te zopet kmali cvetejo in se razvijajo in dajejo nekoliko pozneji zopet banane. Zrele banane so rumenkaste in imajo sladko, prijetno dišeče mesó. Ljudje jih jedo nekaj kuhane, nekaj pečene. Ta rodovitnost pa, žalibog! ljudi le prevečkrat podpira v lenobi; kajti Aleks. Humboldt je preračunal, da zemlja, kjer k večjemu 33 funtov pšenice ali 99 funtov krompirja zraste, rodi 4000 banan. — Iz bananinega stebila napravljajo ondotni prebivalci neko predivo; mlado perjice in popke jedó osoljene in s poprom potresene ravno tako, kakor mi salato; iz peres, ki so dva čevlja široka in 6 — 8 čevljev dolga, napravljajo različno obleko, jih rabijo za rjuhe, perte, strehe pri hišah i. t. d. Kratko rečeno: vsak del pri tej rastlini znajo ljudje porabiti za različne reči.

2. Pravi kruhovec.

Pravi kruhovec raste na več otokih tihega morja ali oceana, in sicer v dveh plemenih. Pervo je meseno, drugo pa koščičino. Pervo plemo, (ondotni prebivalci ga imenujejo „uru“) zraste visoko ko hrast; peresa so po podobi in barvi smokvinim podobna, in ako jih od veje utergaš, kaplje iz njih mlečen sok. Sad, ki se naredi iz majhne, okrogle mucke, zraste debel ko glava desetletnega otroka. Njegova koža je tanka in mrežasta. Pod njo je neko meso, ki je po barvi snegu, po rahlosti še le pečenemu pšeničnemu kruhu, po okusu pa je temu manj ali bolj enako. Posušen sad je jako zdrava in tečna hrana. Ondotnim prebivalcem služi mesto kruha. O drugem ali koščičinem plemenu ni nič drugega posebnega, nego, da iz njegovega lesa narejajo lepo hišno orodje.

3. Hopuška.

Hopuška raste na močvirnih senčnatih krajih severne Amerike, in je med vsemi rastlinami naj bolj občutljiva. Ako se usede kak merčes na poverslje enega njenih peres, ki iz korenine rastejo, se ta precej zaprè, in se ne odprè pred, da je

merčes mertev. Ako se z iglo ali s slamo kakega peresa dotakneš, se ravno to zgodi. To rastlino so že v 17. stoletji v Evropo prinesli in jo po verteh sadili, toda nikjer se ni hotla prav dobro prijeti in uspešno rasti. Sedaj jih je že več po gosposkih vertih, in plačujejo jih po 5 — 10 tolarjev. Nekdaj so jih prodajali na Angleškem po 200 — 250 tolarjev.

4. Lepodišeča zračna cvetica.

Ta čudna cvetica, ki je domá na Kitajskem in v Kohinhini, raste ob drevesih ovijaje se po njihovih vejah. Čebuljaste korenine jej služijo le za vterjenje, ne tako ko drugim rastlinam, da bi hrano serkala, kajti to dobiva iz zraka. Kakor bi se komu čudno zdelo, pa je vendar res, da čudna rastlina celó na stropu v kaki sobi raste, cvet razvije in prebivalce razveseljuje.

5. Mlečno drevo.

Ta velika, krasna rastlina, raste po peščenih krajih venezuelskih brežin. Njena peresa so po čevlju dolga; njen sad je mesen z dvema orehoma. Ako se njeno deblo nareže, teče iz njega, akoravno že več mesecev ni dežja bilo, lepljiv, precej gost in lepodišeč sok, ki je prav podoben naj boljemu kravjemu mleku. Ta sok je jako dober in hranilen, da je ondotnim prebivalcem to, kar nam kravje ali kozje mleko. Pa ne le samo za hrano imajo ta sok, z njim tudi ozdravljajo mnogo bolezni. Čim temnejša so drevesa, in kolikor bolj vkup stojé, tim bogatejši se izliva sladki sok. Navadno narežejo deblo po solnčnem vzhodu. Jako prijetno jo z lastnimi očmi videti, kako ob tem času beli in črni, vsak s posodo, za mleko pripravljeno, od vseh strani prihajajo. Človeku se zdi takrat, kakor bi videl družino kakega pastirja, ki jej razdeljuje mleko svoje čede.

Dopisi in novice.

Iz beljaške okolice. (Učiteljska družba.) Pravila za učiteljsko družbo na Koroškem so poterjena, in bil je že 15. aprila t. l. prvi občni zbor, da je izvolil posebni odbor za 1 leto, in ta je zopet izvolil opravielnike. 14. maja pa se je sešel odbor, da se je posvetoval, ali naj se vstanovi družbin časopis, in ktera vpra-